

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΠΩΣ ΚΕΡΔΙΣΑΝ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΤΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΑ ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΞΕΧΟΝΤΕΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

(Τι απάντούν οι κ. κ. Αντ. Μπενάκης, Σταθάτος και Ζερβαζής)

κ. *'Αντώνιος Μπενάκης*, γυιδός του άστεμής μηνήστου ενέργειάν της. Έμμανουέλ Μπενάκη, είναι άπο τα πιο έκλεκτα μέλη της άδειανής Κοινωνίας. Διευθυντής τού δύο νέων μουσείου, πρόεδρος του Ναυτικού διμέλος, μέλος του ίνστιτού του βάμβακος, σύμβουλος εις διαφόρους συνδιλόγους, άναπτυξέσως διειδόγος φιλανθρωπικής και έκπλοτιστικής δραστηριότητας. Κάτοχος μεγάλης περιουσίας, γνωρίζεις νά κάπη καλήν χρήσιν τού χρήματος. «Ητού άπαραιτητόν, λοιπόν, νά απευθύνουμε και πρός τόν κ. Μπενάκη και νά μάθων μπώς άπεκτησε τά πρώτα του χρήματα.

Εἰς τήν σχετικήν έργωντος μας δόκιμος ο κ. Μπενάκης μᾶς άπαντησε:

— Μοῦ θυμίζεται τά πρώτα μου νεανικά χρόνια. Βεβαίως αἱ άναμνησής της πρώτης μου νεότητος μου είναι πάντοτε ίδιαιτερώς ειδώλιον. Άλλα μέχρι αἱ ιμερικανικές δύο μοῦ έθεσαν παρόδους έργωντα. Μέ βρισκετε, λοιπόν, άποτοιμάστου και θά οᾶς παρακαλούσσον νά μη έπιμετεί.

«Έπηγησαμε στόν κ. Μπενάκη διτι χάριν τού «Μπουκέτου» έδειχθησαν νά άπαντησον μέχρι της στιγμής; οι όρχηγοι τῶν Κοιμάτων, Άκαδημαίκοι και άλλοι μερικούς πρόσωπους της ίδιας εποχής είναι δέν θά έπρεπε νά άποτελέσουν έξαιρεσιν άγνωμένους μέχρι τέλους.

— Άφουν είναι έτοις, μᾶς είπε δόκιμος ο κ. Μπενάκης, θά σας διμιλήσω. Είναι μάλιστα ή πρώτη φορά πού αἱ άποκαλύπτων τό μωσικά πάπο της πρώτης έμπτωσίσεως μου στην βιοτάπη. Χρήματα δάρκια νά κερδίσω ἀπό την ήλικια τῶν 21 έτων. Μόλις έτελείσονται τίς σπουδές μου, έμπτηκα, σύνωσα μὲ τὴν έπινυμία τού άστεμήστου πατρός μου στὰ καταστήματα τού Λονδίνου.

— Καὶ ποιά ήταν ή πρώτη θέσις σας;

— «Ημούν ουπαλλήλοισος!» Ο πατέρας μου και γιατί ήμουν πολὺ νέος τότε και γιατί ήθελε νά έκτιμησα τὴν έργασια, ήθέλησε νά άρχισαις αἱ πρώτες την μικροτέρα δέσι της λερωφίας, που ηπήρε στα καταστήματα του. Κι' αὐτὸν δὲν μὲ εβλαψε καθόλου, ἀν και στὴν άρχη μὲ πειράζε κάπως. «Άργοτερα κατάλαβα πόσο άφελή θητα, για νά άρχισω αἱ πρώτες της έργασίσισκον».

— Εμείνατε πολλά χρόνια στή θέσι τού «ουπαλλήλοισκου», δόκιμος τήν χαρακτηρίστε;

— Στίς έπιχειρήσεις τού πατέρα μου γνάθηκα περὶ τά 30 χρόνια, στήν άρχη της Αγγλίας και κατόπιν στήν Αλγερίου. Τά 5 ζρόνια τά πέμπτα ουπαλλήλοισκος και ουπαλλήλοισκος, δόκιμος έγνωση σύνθης και συνδιεύθυνσής, άφον δεῖπνο έδειξα ο και φιλοτονία.

— Ποιος ήταν δόκιμος μισθός, πού άλαρματε;

— Δὲν θυμούμαστε άρχιμόδις, άλλα ήμποδιάλογοι;

— Ήταν ή σες βεβαίωσός διτι ήταν μηδαμινός. Τόσο μάλιστα μηδαμινός, δέν μού έπρεπε ούτε και για τά στοιχεώδη ξεσόδα, χωρὶς μάλιστα έποιον ή ζωή πολυεσθόν. Θυμούμαστε δέν είχα πιστεί μού διμάτιο, αἱ μέρη τού μησθόν πούντανο δέν τά κατέφερα. «Επαίρων τόσο λίγα νόνος «ουπαλλήλοισκος» ώστε έπιν ηλήρωνα τό νοίκια δέν είχα για τό φαι!

— Θεέ μου! τραύματε. «Ηρθε καύλας ή θράνα νά μὲ πρεματώσουν; Νά, ήταν παραγματικά ή ώρα τού άπαγνωμονιού της... Τό δεπτάγκονο μησαρήριο πού τήν κατεδίκασε στό θάνατο είχε δρίσει τό πούντοντο της... 10 Δεκεμβρίου 1934 ήσας έπειτα έπειτασσεισ...»

— Αστορμούμεταις και σεβαστός δό έφεμπέριος τού φυλακών χάιδεψε μέ τό λιγόν του χρέι τά μαλλά τῆς μελλοδόντης, και μουσικώνιας;

— Παντοδίναμε θέλ μου, πολλεντούλαχεν πατέρα μας, ενδύσης και συζώσεως με την άστερη καλοσύνη Σου αὐτό το διοικητικό πλάνο Σου!...

Τά χειλή τού συντριπτού έρημειρούν έγρεμαν...

Κι' ή γονιτσιμήν στά πόδα του άμαρτωλη, έκλαψες σωπήλη έφημορίδεσσε.....

— Ή αποφίνη θανατηκή έκτελεσσι.... Της άπαγκονισμός της δηλητηριαστρίας «Εθέλ Μίνσοφ!... Γι' πρώτη φορά θετερά ατ' τό 1926 θανατώνεται γυναικα...»

— Οταν διάβασα τίς τραγικές λεπτομέρειες τού οικτρού αὐτού δράματος στήν έφημειρίδα μυρωνύμουσα μέσα μου καταγανακτισμένος :

10 Δεκεμβρίου 1934... «Απόνες ού «ευφρός Νόμος» άπαγκονισμός μαί δύστον γυναικα! Πόσο πò δικαιού θά ήταν δόμος, γά κρεμόση τού Μάκ Μάνσοφ δέν τρία χρόνια πιό πρίν, αντί νά κρεμόση σήμερα ένα μαρτυρικό, πολυβασανισμένο, κι' άνευθυνό θύμα!

— Καὶ... μένατε νηστικός;

— Δὲν δηθαστού μέχρις αὐτού τού σημείου, γιατί ένοχη μάρα συγνά τόν πατέρας μου με συγκινητικά γράμματα. «Ετοι επειδή ού άγαπούσε τού πατέρας μου και έπειδή στην δουλειά μου ήμουντακτικός, παθώρισθη νά παίρνω και δινά συμπληρωματικό έπιδομα, τέτοιο θά θέτως θάζη μου νά είνει μετρημένη και νά μη ζανούγωμαι σε διακρέδασις. Από τό τρόπο έχειν της ζωής, τόν δροίον μου έπειθαλε τό πατέρας μου, ωρελήθη έξαιρετικό, γιατί συνήθισα αἱ πότε νά είλαι μετρημένος σ' διά.

— Τά πρώτα χρήματα στή ζωή μου, μᾶς είπε δό κ. Σταθάτος της Αερολέσης, σύμβουλος σε διαφόρους συλλόγους, έχει αἱμερώσεις διά τού σε θάνατο της ζωή του σε διάθεση φιλανθρωπική και έκπλοτιστική.

— Τά πρώτα χρήματα στή ζωή μου με τούς κ. Μπενάκη, κατέχει έξαιρετική θέσι στήν έλληνική κοινωνία και δό κ. Σταθάτος. Πρόεδρος της Ε. Α. Π. Α., πρόεδρος της Αερολέσης, σύμβουλος σε διαφόρους συλλόγους, έχει αἱμερώσεις διά τού σε θάνατο της ζωή του σε διάθεση φιλανθρωπική και έκπλοτιστική.

— Τά πρώτα χρήματα στή ζωή μου με τούς κ. Σταθάτος, λοιπόν, στίς έπιχειρήσεις τού πατέρας μου, μαζί με τούς θείους μου, αρχιούσαν τό σταδιον τους ώς πλοιαριών. Είχαν μετοχής στα πλοιά. Μετά πάροδον έτοις, και με τὴν προσωπική τούς έργωσιάν, ταπώθωσαν νά γίνονται ίδιοκτήται πλοιών. Επόμενον ήταν συνεπώς νά δημιουργήσουν πολλές δουλειές για τίς υπότοιχοι είχαν γίνονται.

— Ως υπάλληλος, λοιπόν, στίς έπιχειρήσεις τού πατέρας μου, και αἱ έργασιαν στην άστεμήστου πατρός μου είχαν γίνονται για μεγαλώσαντα πλοιά. Τα πρώτα χρήματα με τούς κ. Σταθάτος και τούς κ. Μπενάκη, και τούς κ. Ζερβαζής, πολλές διάθεσης για τίς έργασιαν στην άστεμήστου πατρός μου, τά διπλά και έχροισμοποιούσσαν για νά μηρούσαν βιβλία.

***

Βρίσκουμε τόν Πρότανι κ. Ζερβόδ στή φωνή της δουλειάς. Τρέχει έπάνω κάτω για νά θυμίζει διάθροσα ήπιανής κ. Πρότανις, πού προσώπουτον, τίς ήμερες αϊτες.

— Είχαν μετοχής στην άστεμήστου πατρός μου. Μάς δέχεται μὲ υποχρεωτική καλωσόντα και μᾶς παραδίδειν νά τόν άκολουθησουμε σε διά γραφειό της πρωτανείας.

— Κερβόδ, ο νεοδιοιρισθείς καθηγητής της σχολής ήγεινης κ. Λαμπαδάριος και δό κ. Κώστας Έλευθερουδάκης.

— Λοιπόν, έρωτούμε, πολλές έκερδησατε τά πρώτα χρήματα στήνησήσας κ. Πρότανι;

— Ο κ. Ζερβόδ δυσπορεί.

— Μέ έροτάτε μεν έχω χρήματα! φωτιά.

— Τούς έπηγούμε διτι δεν έχουμε φιλίες με τὴν έροεια και δέν πρόκειται συνεπώς νά τόν ένοχληση κανεὶς είστεράτω της! Η βεβαίωσής μας αὐτή καθησυχάζει τόν κ. Πρότανι και δέχεται μεν ή σες δάντανη.

— Τά πρώτα χρήματα, μᾶς λέγει, τά έκερδησατε αἱ πρώτες παραδόσεις ως φοιτητής. Παραδόσεις έκανα σε μαθητάς, συμφοιτητάς και...

— Σότ σημείο αὐτό δό κ. Λαμπαδάριος ζημιογέλα και δό κ. Πρότανις σταματά.

— Η έξομολόγησης αὐτή, παραποτασσει σε έθυμο πότο, τόν ήπιορες νά μην στοιχίσει καρμάτια ίστορια με τὴν γυναικά μου.

— Άλλα γιατί νά έχεται τόσο πότο, κ. Πρότανι; «Ακόμη δέν μᾶς είπατε τίποτε, πού νά οᾶς κάνη θυτότητα στήν κυρία σας!

— Δέν καταλαβαίνεται—παρεμπίνει δό κ. Λαμπαδάριος—διτι δό κ. Πρότανις παρέδει μαθήτητα και σε συμφοιτητές του...

— Ο κ. Ζερβόδ δέχεται τίην αἱ πρώτην χρήματα μεν έχαρτητικό χαμόγελον. Καθόλου απίθανο ήσας έπωτησης μας νά τού δύναμεις επιχειρήσεις στην ουδέτερη πρώτη του νεότητα—αἱς τόν κρίνι, λοιπόν, έπιεικώς ή κυρία του.

— Τίς παραδόσεις αϊτες, μᾶς λέγει δό κ. Πρότανις. Στήν άρχη περιοικέδουμαν νά τρώω και νά δέχομαι δόρα αἱ πλοκήνεις τῶν φίλων μου, πού τούς βοηθούσαν στά μαθητικά τους. Αργότερα, και ίδιος δέν έγινα της φοιτητής, τίης ένοστηματοποιούσα. Επαίρων 30, 40 και 50 δραχμές. Κυρίως παρέδημα μαθητικά, άλλα δέν ή άναγκη τό καλούσαν παρέδημα και μᾶλλα μαθηταστά. Θυμούμαστε δέν δέν τά κατέφεραν καλά, γιατί ή γνώσεις μου ήσαν περιοικήσιμες. Έν τούτοις, ή σκέψις δέν κερδίζω σε τόσο μικρή ήλικια ζήμιατα μεν τόν κόπο μου, με έκανε νά μη διστάζω.

— Καὶ πῶς διαθέτατε τά πρώτα σας χρήματα, κ. Πρότανι;

— Εἰς τό νά κάνω τήν ζωή μου λιγάντερο μονότων και περισσότερο ένδικαρέσσαν. Ζηγωνώτας διά τούς φίλους κάποιους γλεντάκια κι' έτις έχγουόσαμε τίς σκοτωτούσες τού Πανεπιστημίου και τῶν παραδόσεων.

EΙΣ ΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟΝ : Νέες άπαντησεις